

Rolnummer 854
Arrest nr. 78/95 van 14 november 1995

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 16 december 1994 houdende de algemene begroting van de uitgaven van het Waalse Gewest voor het begrotingsjaar 1995, ingesteld door de v.z.w. « Vereinigung zur Erlangung der Gleichberechtigung des deutschen Sprachgebietes Belgiens als Region & Gemeinschaft, VEG » en R. Pankert.

Het Arbitragehof, beperkte kamer,

samengesteld uit voorzitter L. De Grève en de rechters-verslaggevers A. Arts en J. Delruelle, bijgestaan door de griffier L. Potoms,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep

Bij in het Duits gesteld verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 17 juni 1995 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 19 juni 1995, is beroep tot vernietiging ingesteld van het decreet van het Waalse Gewest van 16 december 1994 houdende de algemene begroting van de uitgaven van het Waalse Gewest voor het begrotingsjaar 1995, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 2 februari 1995, door de v.z.w. « Vereinigung zur Erlangung der Gleichberechtigung des deutschen Sprachgebietes Belgiens als Region & Gemeinschaft, VEG », met maatschappelijke zetel te 4700 Eupen, Stendrich 131, en door R. Pankert, wonende op hetzelfde adres.

II. De rechtspleging

Bij beschikking van 19 juni 1995 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Bij beschikking van 21 juni 1995 heeft het Hof beslist dat het onderzoek in het Nederlands wordt gevoerd.

Op 11 juli 1995 hebben de rechters-verslaggevers A. Arts en J. Delruelle, met toepassing van artikel 71, eerste lid, van de organieke wet, de voorzitter ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof, zitting houdende in beperkte kamer, voor te stellen een arrest te wijzen waarin wordt beslist dat het beroep tot vernietiging klaarblijkelijk niet ontvankelijk is.

Overeenkomstig artikel 71, tweede lid, van de organieke wet is van de conclusies van de rechters-verslaggevers aan de verzoekende partijen kennisgegeven bij op 13 juli 1995 ter post aangetekende brief.

De verzoekende partijen hebben bij op 27 juli 1995 ter post aangetekende brief een memorie met verantwoording ingediend.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *In rechte*

- A -

Conclusies van de rechters-verslaggevers

A.1. In hun conclusies hebben de rechters-verslaggevers doen opmerken dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof voor te stellen in beperkte kamer een arrest te wijzen waarin wordt beslist dat het beroep tot vernietiging klaarblijkelijk niet ontvankelijk is.

De rechters-verslaggevers hebben in hun conclusies gepreciseerd dat er vragen rezen betreffende de procesvertegenwoordiging, betreffende de uiteenzetting van de middelen en betreffende het belang van de verzoekende partijen bij de vernietiging van het door hen aangevochten decreet.

Memorie met verantwoording van de verzoekende partijen

A.2.1. In de conclusies van de rechters-verslaggevers werd opgemerkt dat het verzoekschrift enkel door R. Pankert is ondertekend, zonder dat is vermeld in welke hoedanigheid hij het ondertekende.

Aangezien R. Pankert zich in het verzoekschrift kenbaar heeft gemaakt als voorzitter van de vereniging die beroep instelt en als privé-persoon, heeft hij het verzoekschrift zowel als voorzitter van de vereniging alsook als privé-persoon ondertekend en ingediend.

A.2.2. De rechters-verslaggevers stellen dat ten deze niet blijkt dat R. Pankert over de vereiste hoedanigheid beschikt om de vereniging persoonlijk in rechte te vertegenwoordigen.

De raad van bestuur heeft beslist het beroep in te stellen en het sprak vanzelf dat de voorzitter het beroep namens de raad van bestuur zou instellen, hetgeen op de vergadering van 18 juli 1995 is bevestigd.

A.2.3. Volgens de conclusies van de rechters-verslaggevers beperkt het verzoekschrift zich ertoe het decreet in het algemeen aan te vechten.

Het is het gehele decreet dat moet worden vernietigd, omdat in de uitgavenbegroting die het bevat niet tot uiting komt waar het precies gaat over overgedragen «persoonsgebonden aangelegenheden», noch over het bedrag van de gedetailleerde overdrachten van de Franse Gemeenschap, noch over de gedetailleerde inbreng van het Waalse Gewest.

De rechters-verslaggevers verwijzen ook naar artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, naar luid waarvan de feiten en middelen moeten worden uiteengezet.

Het Waalse Gewest oefent bevoegdheden van de Franse Gemeenschap uit zonder de middelen te ontvangen waarin de voorafgaande begrotingen van de Franse Gemeenschap voorzien, zodat het ontbrekende deel moet worden ingebracht door het Waalse Gewest. Aangezien dat Gewest ten aanzien van de persoonsgebonden aangelegenheden bijkomende middelen opbrengt ten behoeve van burgers die tot de Franse Gemeenschap van Wallonië behoren maar niet ten behoeve van bewoners van Wallonië die tot de Duitstalige Gemeenschap behoren, betekent dit een discriminatie in strijd met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Die benadeling raakt de Duitstalige Gemeenschap in haar geheel en op rechtstreekse wijze. Indien naar evenredigheid rekening was gehouden met de burgers van het Duitse taalgebied, dan zouden de besparingsmaatregelen die vanaf 1995 zijn gepland, niet nodig zijn geweest, hetgeen verantwoordt dat de eerste verzoekende partij als vereniging ten behoeve van de gemeenschap beroep instelt.

De Waalse Regering haalt de vereiste middelen onder meer uit het Gemeentefonds; de toelage uit dat fonds werd van jaar tot jaar verminderd. Aldus wordt een tweevoudig nadeel toegebracht : de Duitstalige Gemeenschap moet haar «persoonsgebonden bevoegdheden » helemaal alleen betalen en de gemeenten van het Duitse taalgebied moeten een vermindering van hun dotatie aanvaarden, hetgeen leidt tot een belastingverhoging voor iedere individuele burger van het Duitse taalgebied.

Aldus blijkt tevens dat de verzoekende partijen rechtstreeks en ongunstig zouden kunnen worden geraakt door de bestreden norm.

A.2.4. In een tweede middel wordt aangeklaagd dat « het Waalse Gewest door middel van de decreten van juli 1993 uitsluitend het onderwijs van het Franse Gewest (...) zal steunen, maar niet het onderwijs van de Duitstalige Gemeenschap ».

In hun conclusies voeren de rechters-verslaggevers aan dat die grief klaarblijkelijk niet het thans aangevochten decreet van 16 december 1994 betreft.

De grief betreft wel degelijk het decreet van 16 december 1994. Zoals blijkt uit een bijlage bij het verzoekschrift verklaarde de bevoegde minister « dat de bijkomende kosten veroorzaakt door de overdracht van de gemeenschapsbevoegdheden die niet door een budgettaire overdracht gedekt is, 7,5 miljard bedragen ». In het beroep gaat het om een evenredige toewijzing van financiële middelen uit de Waalse uitgavenbegroting.

De rechters-verslaggevers stellen voorts dat niet blijkt dat R. Pankert op enigerlei wijze specifiek inzake onderwijsaangelegenheden in zijn situatie wordt geraakt.

De besparingsmaatregelen betreffen de gehele begroting van de Duitstalige Gemeenschap en niet alleen het onderwijs; het onderwijs zal in de eerste plaats worden geraakt omdat het veruit de grootste begrotingspost vertegenwoordigt. De rechtstreekse weerslag zal bij de toepassing van de talrijke besparingsmaatregelen voor een ieder tot uiting komen. Bijvoorbeeld : de kinderen van de secretaris van de beroep instellende vereniging zonder winstoogmerk bezoeken de muziekschool, waar sommige privé-lessen werden afgeschaft en waar het inschrijvingsgeld werd verhoogd.

A.2.5. De verzoekende partijen stellen vast dat de rechters-verslaggevers het belang bij het instellen van het beroep wegens schending van de bevoegdheidsverdelende regels niet in twijfel trekken.

Ook in dat opzicht heeft de vereniging zonder winstoogmerk op grond van haar maatschappelijk doel een belang bij het beroep. Het aangevochten decreet schendt artikel 50 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur omdat het de opgelegde gedifferentieerde stemprocedure voor gewestelijke bevoegdheden en voor aan het Waalse Gewest overgedragen bevoegdheden van de Franse Gemeenschap vanwege de begrotingstechniek niet mogelijk maakt.

- B -

Wat de procesvertegenwoordiging van de eerste verzoekende partij betreft

B.1. In de notulen van de vergadering van 18 juli 1995 die als bijlage bij de memorie met verantwoording is gevoegd, verklaart de raad van bestuur van de beroep instellende vereniging zonder winstoogmerk dat het voor de hand lag dat de voorzitter, R. Pankert, het beroep namens de raad van bestuur zou instellen.

Nu blijkt dat R. Pankert het verzoekschrift niet alleen in eigen naam maar ook namens de raad van bestuur van de beroep instellende vereniging zonder winstoogmerk heeft ondertekend en dat hij op grond van de in de loop van de rechtspleging voorgelegde stukken kan worden geacht door de raad van bestuur gemachtigd te zijn om de vereniging in rechte te vertegenwoordigen, is het beroep van de eerste verzoekende partij op dit punt niet klaarblijkelijk niet-ontvankelijk.

Wat de uiteenzetting van de middelen betreft

B.2. Zoals gepreciseerd in de memorie met verantwoording, vragen de verzoekende partijen de vernietiging van het aangevochten decreet in zijn geheel.

Voorts blijken de middelen in het verzoekschrift - zoals die nader zijn uiteengezet in de memorie met verantwoording - niet dermate onduidelijk te zijn dat het beroep daardoor klaarblijkelijk niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

Wat het belang betreft

B.3.1. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.3.2. Er blijkt niet welk belang de v.z.w. « Vereinigung zur Erlangung der Gleichberechtigung des deutschen Sprachgebietes Belgiens als Region & Gemeinschaft, VEG » heeft bij de vernietiging van het aangevochten decreet, noch hoe het decreet het maatschappelijk doel van de genoemde vereniging rechtstreeks zou raken.

Zoals zij het in de memorie met verantwoording uiteenzet, blijkt de vereniging zonder winstoogmerk in feite op te komen voor de Duitstalige Gemeenschap als zodanig of voor de financiële belangen van iedere individuele inwoner van het Duitse taalgebied, hetgeen haar echter niet toekomt.

B.3.3. In het verzoekschrift wordt evenmin gepreciseerd welke bepalingen van het aangevochten decreet als griefhoudend moeten worden beschouwd voor de verzoekende partij R. Pankert als privé-persoon. Uit de aard van de bepalingen als zodanig kan niet worden afgeleid hoe zij de individuele situatie van die partij rechtstreeks en ongunstig zouden kunnen raken.

In het tweede middel wordt weliswaar aangeklaagd dat « het Waalse Gewest door middel van de decreten van juli 1993 uitsluitend het onderwijs van het Franse Gewest (...) zal steunen, maar niet het onderwijs van de Duitstalige Gemeenschap », maar die grief betreft klaarblijkelijk niet het thans aangevochten decreet van 16 december 1994 en er blijkt niet dat de verzoekende partij op enigerlei wijze specifiek inzake onderwijsaangelegenheden in haar situatie wordt geraakt.

Uit het aanvullende betoog, in de memorie met verantwoording, dat « de rechtstreekse weerslag bij de toepassing van de talrijke besparingsmaatregelen voor een ieder tot uiting zal komen. Bijvoorbeeld : de kinderen van de secretaris (van de beroep instellende vereniging zonder winstoogmerk) die de muziekschool bezoeken, waar sommige privé-lessen werden afgeschaft en waar het inschrijvingsgeld werd verhoogd » blijkt geenszins welk persoonlijk en rechtstreeks belang de verzoeker R. Pankert bij de vernietiging van het aangevochten decreet zou hebben.

Voorts wordt in het verzoekschrift en in de memorie met verantwoording betoogd dat aan de burgers van de Duitstalige Gemeenschap een grotere financiële last zal worden opgelegd omdat door de uitoefening van bevoegdheden van de Franse Gemeenschap door het Waalse Gewest bijkomende besparingen noodzakelijk zullen zijn.

Nog afgezien van de vaststelling dat het aldus aangevoerde nadeel onrechtstreeks zou zijn,

blijkt niet dat dit nadeel daadwerkelijk het gevolg zou zijn van het aangevochten begrotingsdecreet op zich.

B.3.4. Uit wat voorafgaat blijkt dat het beroep klaarblijkelijk niet ontvankelijk is bij gebrek aan het rechtens vereiste belang van de verzoekende partijen bij de vernietiging van het bestreden decreet.

Om die redenen,

het Hof, beperkte kamer,

met eenparigheid van stemmen uitspraak doende,

verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 14 november 1995.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève